

tralbiblioteker eller i alt Fald Biblioteker, som staar i Forbindelse med Oplandet og yder Oplandsbibliotekerne Støtte ved Arbejdet.

Det er denne Udvikling, der er taget Hensyn til ved det foreliggende Lovforslag — der fremkommer som et Resultat af Udvalgets Arbejde —, idet der stilles Forslag om, at Købstadbiblioteker, som paa denne Maade virker for deres Opland, kan foruden Grundtilskuddet, som skulde ydes til samtlige Biblioteker, for dette deres Arbejde faa et særligt Tilskud, et Tilskud, som skulde andrage et Beløb af $\frac{1}{8}$ af det stedlige Tilskud. Centralbibliotekerne, hvis Opgave altsaa er af mere omfattende Art end de Bibliotekers, der virker indenfor selve Oplandet, skulde jo have et mere vidtgaende Tilskud.

Med Hensyn til Lovforslagets Enkeltheder bemærkes, at det Tilskud, som skulde gives, skulde gives dels til Oprettelse af Biblioteker og dels til Driften af Bibliotekerne. Til Oprettelse af Biblioteker eller til Nyordning af Biblioteker skulde der kunne ydes indtil $\frac{1}{3}$ af det Tilskud, som er blevet tilvejebragt paa Stedet. Det er i det hele taget Princippet for det Tilskud, som skulde ydes til Bibliotekerne, at det skal sættes i Forhold til det Tilskud, som ydes af de stedlige Institutioner: af Kommuner, af Legater eller af private, eller under hvilken Form det nu sker. Og med Hensyn til Driftstilskuddet skulde det deles i to Dele, saaledes at der gives et almindeligt Grundtilskud til samtlige tilskudsberettigede Biblioteker, men saaledes, at der videre skulde kunne ydes særlige Tilskud til Biblioteker, som optager et Arbejde, der ligger noget udover det almindelige.

Her vil jeg gerne igen pege paa, at det Samarbejde, som er kommet i Stand mellem Bibliotekerne paa Landet og Bibliotekerne i Byerne, ikke alene har ført med sig den Udveksling af Bøger, som jeg nævnedes før, men det har tillige medført, at man ogsaa kommer ind paa en stærkere Udnyttelse af de enkelte Biblioteker, idet man i de senere Aar er kommet ind paa at oprette Haandbogsamlinger, navnlig ved de større Biblioteker, og, hvor det er muligt, at indrette disse Haandbogsamlinger i Læsestuer, hvortil saa den stedlige Befolkning eller ogsaa Befolkningen fra videre Kredse faar Adgang. Jeg tror, det er en ganske overordentlig god Udvikling af hele Biblioteksarbejdet, at man er i Stand til at faa disse Haandbogsamlinger og at faa Læsestuer, hvor de kan benyttes. Men for at

man skal kunne faa det fulde Udbytte eller blot et Udbytte af væsentlig Betydning, er det nødvendigt, at der gives Vejledning for det læsende Publikum med Hensyn til Benyttelsen af disse Haandbogsamlinger. Derfor maa der i Forbindelse med Oprettelse af Haandbogsamlinger og Indretning af Læsestuer til Ledelsen knyttes Folk, som har nogen bibliotekarisk Uddannelse, og som saaledes kan give Vejledning i Brugen af Bøgerne.

I denne Henseende er der ogsaa foregaaet en betydelig Udvikling i de senere Aar; derom gives der Oplysninger i Bilag 2 til Lovforslaget. Der fandtes i 1910—11 herhjemme kun et Par Læsestuer; i 1917 fandtes der 25 Læsestuer, deraf de 7 paa Landet og de 18 i Byerne. For sidste Aars Vedkommende, 1919—20, er der 47 Læsestuer, deraf de 31 i Byerne og de 16 paa Landet. Disse Læsestuer er selvfølgelig højst forskellige baade med Hensyn til Indretning og med Hensyn til deres Betydning for Bibliotekernes Arbejde; men de kan spille en stor Rolle, hvilket bl. a. fremgaar af et Eksempel, som her er nævnt, nemlig Læsestuen i Vejen Stationsby, som i det sidste Aar har haft Besøg af over 25 000. Det er noget, enhver kan se, at det er af Betydning, at saa mange kommer paa Læsestuen og benytter det Haandbibliotek, som er til Stede.

Med Hensyn til Centralbibliotekerne er det her i Lovforslaget foreslaaet, at de skulde kunne faa et særligt Tilskud udover de almindelige Tilskud til Bibliotekerne, der ydes dels som Grundtilskud, dels som særlige Tilskud, idet hvert Centralbibliotek skal kunne faa et Tilskud paa indtil 8 000 Kr. om Aaret og derved sættes i Stand til at røgte sin Opgave paa en god Maade. Men samtidig er det i Lovforslaget begrænset, hvor mange Centralbiblioteker der skal kunne oprettes, idet det er Tanken, at der kun skal være eet Centralbibliotek for hvert Amt, eller selv om det ikke absolut skal begrænses til Amtet, saa dog for et Omraade, som nogenlunde sværer hertil.

Statens økonomiske Støtte til Bibliotekerne drejer sig ikke om saa smaa Summer. Allerede paa Finanslovsforslaget for indeværende Aar er der til Bibliotekerne anslaaet et Beløb paa 190 000 Kr., og hvis dette Lovforslag vedtages, er det Meningen, at der skulde fastsættes et Beløb for det kommende Finansaar paa 300 000 Kr. Der er nemlig i Lovforslagets § 1 den Bestemmelse, at det samlede Statstilskud til Bibliotekerne skal fastsættes paa Finans-